

2018-08-30
Ku2018/01726/MF**Kulturdepartementet**Statens medieråd
Box 27 204
102 53 Stockholm

Uppdrag till Statens medieråd att utveckla former för en förstärkt samverkan av insatser för medie- och informationskunnighet (MIK)

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens medieråd att fr.o.m. den 1 oktober 2018 utveckla former för en förstärkt samverkan av insatser för medie- och informationskunnighet (MIK). I uppdraget ingår att utveckla former för samarbete mellan statliga myndigheter som arbetar med frågor relaterade till MIK, liksom för en aktiv dialog mellan offentliga och privata aktörer som arbetar med MIK på nationell, regional och lokal nivå. Myndigheten ska utveckla formerna för insamling och spridning av kunskap för att kunna fungera som en aktiv resurs för andra aktörer, konkret kan det t.ex. innebära att skapa en plattform för MIK-material. Dessutom ska myndigheten verka för att Sverige tar en mer aktiv roll i arbetet på europeisk och internationell nivå.

Redovisning av uppdraget i form av en lägesrapport av utvecklingsarbetet ska lämnas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 30 maj 2019. I arbetet ska myndigheten beakta de insatser för att öka MIK i samhället som pågår inom myndigheter, kommittéer, i skolväsendet, folkbildningen och det civila samhället. Uppdraget ska genomföras inom ramen för myndighetens förvaltningsanslag och i samråd med Myndigheten för press, radio och tv, Kungl. biblioteket, Digitaliseringsrådet och utredningen Nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det demokratiska samtalet (Ku 2018:04) samt efter inhämtande av synpunkter från Post- och telestyrelsen.

Skälen för regeringens beslut

Med medie- och informationskunnighet avses förmågan att hitta, analysera, kritiskt värdera och skapa innehåll i medier. MIK är därmed en del av det bredare begreppet digital kompetens som också inkluderar t.ex. tekniska färdigheter att använda digitala verktyg och tjänster. Den snabba tekniska utvecklingen har lett till nya konsumtionsmönster och nya förutsättningar för allmänheten att använda sin yttrandefrihet. Utvecklingen innebär nya möjligheter att uttrycka och ta del av information och åsikter men också ökad spridning av bl.a. desinformation. MIK, som varit ett viktigt verktyg framförallt för att ge barn och unga motståndskraft mot skadlig mediepåverkan från t.ex. våldsamma inslag, har blivit allt viktigare som en förutsättning för hela befolkningen att möta ett mer diversifierat och svårgenomträngligt medie- och informationsutbud.

Under de senaste åren har flera större nationella insatser inletts för att stärka den digitala kompetensen och medie- och informationskunnigheten i samhället, bl.a. genom utredningen Nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det demokratiska samtalet, där utredaren har fått i uppdrag att öka människors motståndskraft mot desinformation, näthat och propaganda, För ett hållbart digitaliserat Sverige, en digitaliseringsstrategi, Nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet och Strategi för en stark demokrati – främja, förankra, försvara. Dessutom har flera särskilda regeringsuppdrag getts, bl.a. uppdraget till Kungl. biblioteket att samordna och finansiera en satsning på de regionala biblioteksverksamheterna som kompetens- och utvecklingsnoder för digital kompetens inklusive MIK.

På uppdrag av regeringen har en kartläggning av MIK-insatser i Sverige genomförts av Statens medieråd och Myndigheten för press, radio och tv. Regeringen uppdrog därefter åt Nordicom att, med utgångspunkt i kartläggningen, ta fram ytterligare kunskapsunderlag. Kunskapsöversikten innehåller bl.a. en analys av MIK-arbetet i vissa övriga EU-länder och lyfter fram goda exempel. Myndigheternas kartläggning tillsammans med Nordicoms analys presenterades och diskuterades vid en stor MIK-konferens den 30 maj 2018.

Underlagen och diskussionen vid konferensen visar att en rad olika aktörer arbetar med MIK utifrån olika perspektiv och på olika nivåer. En slutsats var

att det dock saknas en nationell aktör med ett långsiktigt uppdrag att stärka samverkan och fungera som en kunskapsresurs för de många aktörer som arbetar med MIK.

Statens medieråd är en myndighet med uppdrag att bland annat verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan. Myndigheten följer medieutvecklingen när det gäller barn och unga samt sprider information och ger vägledning om barns och ungas mediesituation och fastställer åldersgränser för film som visas offentligt. Myndigheten har sedan 2011 arbetat med MIK och har genomfört flera regeringsuppdrag inom området. I myndighetens instruktion ingår dock i dag inte något specifikt uppdrag att arbeta med MIK. Under 2017 har Statskontoret genomfört en genomlysning av myndighetens verksamhet och organisation. Statskontorets och Nordicoms analys visar på behovet av att förtydliga myndighetens uppdrag, med fokus på samordning för att ge förutsättningar att kunna fungera som en nationell nod för MIK på sikt. I Regeringskansliet pågår därför en översyn av myndighetens instruktion i syfte att ge goda förutsättningar för ett långsiktigt uppdrag.

På regeringens vägnar

Per Bolund

Filippa Arvas Olsson

Kopia till

Justitiedepartementet/SSK

Finansdepartementet/BA, OFA

Utbildningsdepartementet/F, S, UF

Näringsdepartementet/D

Nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det demokratiska samtalet (Ku 2018:04)

Digidelnätverket

Digitaliseringsrådet

Folkbildningsrådet

Internetstiftelsen i Sverige

Kungl. biblioteket

Myndigheten för press, radio och tv

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Nordiskt Informationscenter för Medie- och Kommunikationsforskning
(Nordicom)

Post- och telestyrelsen

Statens skolverk

Stiftelsen Svenska Filminstitutet

Sveriges Utbildningsradio AB